

ISSN: 3060-4613

MAKTABGACHA
VA MAKTAB
TA'LIMI VAZIRLIGI

O'zbekiston
Milliy Pedagogika
Universiteti

No6(5)
2026

- 13.00.00 Pedagogika fanlari
- 13.00.01 Pedagogika nazariyasi. Pedagogik ta'limotlar tarixi
- 13.00.02 Ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi (sohalar bo'yicha)
- 13.00.03 Maxsus pedagogika
- 13.00.04 Jismoniy tarbiya va sport mashg'ulotlari nazariyasi va metodikasi
- 13.00.05 Kasb-hunar ta'limi nazariyasi va metodikasi
- 13.00.06 Elektron ta'lim nazariyasi va metodikasi (ta'lim sohaları va bosqichlari bo'yicha)
- 13.00.07 Ta'limda menejment
- 13.00.08 Maktabgacha ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi
- 13.00.09 Ijtimoiy pedagogika
- 07.00.00 Tarix fanlari
- 19.00.00 Psixologiya fanlari
- 01.00.00 Fizika-matematika fanlari
- 02.00.00 Kimyo fanlari
- 03.00.00 Biologiya fanlari
- 09.00.00 Falsafa fanlari
- 10.00.00 Filologiya fanlari
- 11.00.00 Geografiya fanlari

M

AKTABGACHA VA AKTAB TA'LIMI

Pedagogika, psixologiya fanlariga ixtisoslashgan ilmiy jurnal

MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI

Elektron nashr. 548 sahifa,
16-iyun, 2026-yil.

BOSH MUHARRIR:

Karimova E'zoza Gapijanovna – O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta'limi vaziri

BOSH MUHARRIR O'RINBOSARI:

Ibragimova Gulsanam Ne'matovna – Pedagogika fanlari doktori, professor

TAHRIRIYAT KENGASHI A'ZOLARI

Ibragimov X.I. – pedagogika fanlari doktori, akademik
Shoumarov G'.B. – psixologiya fanlari doktori, akademik
Qirg'izboyev A.K. – Tarix fanlari doktori, professor
Jamoldinova O.R. – pedagogika fanlari doktori, professor
Sharipov Sh.S. – pedagogika fanlari doktori, professor
Shermuhhammadov B.Sh. – pedagogika fanlari doktori, professor
Ma'murov B.B. – pedagogika fanlari doktori, professor
Madraximova F.R. – pedagogika fanlari doktori, professor
Kalonov M.B. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Nabiyev D.X. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Qo'ldoshev Q. M. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Ikramxanova F.I. – filologiya fanlari doktori, professor
Ismagilova F.S. – psixologiya fanlari doktori, professor (Rossiya)
Stoyuxina N.Yu. – psixologiya fanlari nomzodi, dotsent (Rossiya)
Magauova A.S. – pedagogika fanlari doktori, professor (Qozog'iston)
Rejep O'zyurek – psixologiya fanlari doktori, professor (Turkiya)
Wookyu Cha – Koreya milliy ta'lim universiteti rektori (Koreya)
Polonnikov A.A. – psixologiya fanlari nomzodi, dotsent (Belarus)
Mizayeva F. O. – Pedagogika fanlari doktori, dotsent
Baybayeva M.X. – pedagogika fanlari doktori, professor
Muxsiyeva A.T. – pedagogika fanlari doktori, professor
Aliyev B. – falsafa fanlari doktori, professor
Abdullayeva N. Sh. – Pedagogika fanlari doktori (DSc), professor
Doniyorov S. M. – “Yangi O'zbekiston” va “Pravda Vostoka” gazetalari tahririyati DM bosh muharriri, O'zbekiston Respublikasida xizmat ko'rsatgan jurnalist, filologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
G'afurov D. O. – falsafa fanlari doktori (Phd)
Shomurodov R.T. – iqtisodiyot fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Mirzayeva F. O. – pedagogika fanlari doktori (DSc), dotsent
Jalilova S.X. – psixologiya fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Bafayev M.M. – psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Usmonova D.I. – Samarqand iqtisodiyot va servis institute dotsenti
Saifnazarov I. – falsafa fanlari doktori, professor
Nematov Sh.E. – pedagogika fanlari nomzodi (PhD)
Tillashayxova X.A. – psixologiya fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Yuldasheva F.I. – pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Yuldasheva D.B. – filologiya fanlari bo'yicha falsafa (PhD) doktori, dotsent
Tangriyev A. T. – Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti kafedra professori
Ashurov R. R. – psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Panjiyev M. A. – Qashqadaryo viloyati Maktabgacha va maktab ta'limi boshqarmasi boshlig'ining birinchi o'rinbosari
Xudayberganov N. A. – Xorazm Ma'mun akademiyasi Tabiiy fanlar bo'limining katta ilmiy xodimi, biologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Vaxobov Anvar Abdusattor o'g'li – Pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori, dotsent

Muassis: “Tadbirkor va ishbilarmon” MChJ

Hamkorlarimiz: O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta'limi vazirligi, O'zbekiston milliy pedagogika universiteti

EDITOR-IN-CHIEF:

Karimova E'zoza Gapirzhanovna – Minister of Perschool and School Education of the Republic of Uzbekistan

DEPUTY EDITOR-IN-CHIEF:

Ibragimova Gulsanam Ne'matovna – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

EDITORIAL BOARD MEMBERS:

Ibragimov X.I. – Doctor of Pedagogical Sciences, Academician

Shoumarov G. B. – Doctor of Psychological Sciences, Academician

Qirg'izboyev A. K. – Doctor of Historical Sciences, Professor

Jamoldinova O.R. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Sharipov Sh.S. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Shermuhhammadov B.Sh. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Ma'murov B.B. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Madraximova F.R. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Kalonov M.B. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Nabiyev D.X. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Koldoshev K. M. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Ikramxanova F.I. – Doctor of Philological Sciences, Professor

Ismagilova F.S. – Doctor of Psychological Sciences, Professor (Russia)

Stoyuxina N.Yu. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor (Russia)

Magauova A.S. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor (Kazakhstan)

Rejep O'zyurek – Doctor of Psychological Sciences, Professor (Turkey)

Wookyu Cha – President of the National University of Education, Korea (South Korea)

Polonnikov A.A. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor (Belarus)

Mizayeva F. O. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Baybayeva M.X. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Muxsiyeva A.T. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Aliyev B. – Doctor of philosophy, professor

Abdullayeva N. Sh. – Doctor of Pedagogical Sciences (DSc), Professor

Doniyorov S. M. – Editor-in-Chief of the DM Editorial Office of the newspapers “Yangi O'zbekiston” and “Pravda Vostoka”, Honored Journalist of the Republic of Uzbekistan, Doctor of Philosophy (PhD) in Philology, Associate Professor

Gafurov D. O. – Doctor of Philosophy (PhD)

Shomurodov R.T. – Candidate of Economic Sciences (PhD), Associate Professor

Mirzayeva F. O. – Doctor of Pedagogical Sciences (DSc), Associate Professor

Jalilova S.X. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Bafayev M.M. – Doctor of Philosophy in Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Usmonova D.I. – Associate Professor, Samarkand Institute of Economics and Service

Saifnazarov I. – Doctor of philosophy, professor

Nematov Sh.E. – Candidate of Pedagogical Sciences (PhD)

Tillashayxova X.A. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Yuldasheva F.I. – Doctor of Philosophy in Pedagogical Sciences (PhD), Associate Professor

Yuldasheva D.B. – Doctor of Philosophy (PhD) in Philological Sciences, Associate Professor

Tangriyev A.T. – is a professor of Tashkent State University of Economics

Ashurov R. R. – Doctor of Philosophy (PhD) in Psychology, Associate Professor

Panjiyev M. A. – First Deputy Head of the Department of Preschool and School Education of the Kashkadarya Region

Khudaiberganov N. A. – Senior Researcher of the Department of Natural Sciences of the Khorezm Mamun

Academy, Doctor of Philosophy (PhD) in Biological Sciences

Vakhobov Anvar Abdusattor oglu – Doctor of Philosophy in Pedagogical Sciences, Associate Professor

“Maktabgacha va maktab ta'limi” jurnali O'zbekiston Respublikasi Oliy attestatsiya komissiyasining quyidagi qarorlariga asosan pedagogika va psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD) hamda fan doktori (DSc) ilmiy darajasiga talabgorlarning dissertatsiyalaridagi asosiy ilmiy natijalarni chop etish uchun milliy ilmiy nashrlar ro'yxatiga kiritilgan:

Pedagogika fanlari bo'yicha: OAK Kengashi tavsiyasi (26.08.2024-y., №11-05-4381/01) asosida:

- Ekspert kengashi (29.10.2024-y., №10)
- Rayosat qarori (31.10.2024-y., №363/5)

Psixologiya fanlari bo'yicha: Toshkent davlat pedagogika universiteti murojaatiga asosan OAK tavsiyasi (24.04.2025-y., №11-05-2566/01):

- Ekspert kengashi (25.05.2025-y., №10)
- Rayosat qarori (08.05.2025-y., №370/5)

“Maktabgacha va maktab ta'limi”
jurnali

26.09.2023-yildan

O'zbekiston Respublikasi Prezidenti
Administratsiyasi huzuridagi Axborot
va ommaviy kommunikatsiyalar
agentligi tomonidan **№C-5669363**
reyestr raqami tartibi bo'yicha
ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: **№136361**

MUNDARIJA

Tinglovchilarga axloqiy-estetik tarbiya berishda notiqlik madaniyatini shakllantirishning samaradorlik ko'rsatkichlari	10
<i>Fazliddin Abdunabiyevich Abdurazaqov</i>	
Professor-o'qituvchilarning ilmiy-pedagogik salohiyatini xalqaro mezonlar asosida rivojlantirish yo'llari	15
<i>Maxmudov Qudratbek Shavkat o'g'li</i>	
Orfografik kompetensiyaning mohiyati va boshlang'ich sinflarda shakllanish bosqichlari	21
<i>Abduvaliyeva Nodira Alisherovna, Mo'minjonova Gulnoraxon Abdupatto qizi</i>	
Tabiiy fanlarni o'qitishda uch o'lchamli vizualizatsiyalarning boshlang'ich ta'limdagi ahamiyati	25
<i>Nabijonova Feruza Valijon qizi</i>	
Loyiha texnologiyasi asosida bo'lajak o'qituvchilarda ijtimoiy tashabbuskorlikni rivojlantirish mazmuni	28
<i>O'rinova Nilufar Muxammadovna</i>	
Sinfdan tashqari o'qish darslarida badiiy asar bilan ishlashning kompetensiyaviy yondashuv asosidagi metodikasi	32
<i>Qilichova Billura Yorqinxuja qizi, Homidov H. K.</i>	
Kasbiy-kommunikativ madaniyat fenomenining pedagogik talqini va rivojlanish tendensiyalari	37
<i>Tashpulatova Nodira Olimjon qizi</i>	
Tabiiy fanlarni o'qitishda kompetensiyaviy yondashuv	41
<i>Umbarova Nasiba Xolboy qizi</i>	
Xorijiy tillarni o'rganishda shaxs nutqining shakllanishida psixolingvistikaning ahamiyati	44
<i>Ahmedov Shavkat Asadilloevich, Ataboev Navruz Ihombek o'g'li</i>	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarida matnni tushunish va tahlil qilish ko'nikmalarini rivojlantirish metodikasi (PIRLS dasturi misolida)	47
<i>Abduraxmanova Charos Burxanovna</i>	
Lesson Planning in English Language Teaching at Technical Universities	51
<i>Aitbaeva Nursuliu Tairbekovna</i>	
Lingvistik intellekt asosida individual o'qitish yondashuvining samaradorligi	55
<i>Allanazarova Sadoqat Azimovna</i>	
Xorij tadqiqotlarida zamonaviy oila transformatsiyasida farzandlar taraqqiyotining ijtimoiy-psixologik asoslari	59
<i>Bo'riyeva Mahbuba Shavkatovna</i>	
Теоретико-методологические подходы к изучению эмоциональных концептов в литературе: (на материале английских и немецких фразеологизмов)	63
<i>Сайёра Улашевна Тагаева, Азиза Анкаевна Уразкулова</i>	
The Importance of Forming a Schedule for High School Students	67
<i>D. T. Atabayeva, X. I. Abduraymova</i>	
Milliy cholg'u ansambllari orqali o'quvchilar musiqiy dunyoqarashini shakllantirish	70
<i>Dadamirzayeva Gulshanoy To'lanjon qizi</i>	
Umumiy o'rta ta'lim muassasalarida ma'naviy-axloqiy tarbiyaga yondashuvning texnologik xususiyatlari ...	75
<i>Jumanov Sherzod Saloyevich</i>	
Adabiyot darsliklari uchun yangi o'zbek adabiyoti namunalarini saralashning ilmiy-metodik asoslari	78
<i>Musaboyeva Zulfira Iqboljon qizi</i>	
Maktab geometriyasida ko'pyoqlilar mavzusini o'rganishning innovatsion usullari	83
<i>Pirlepesov Umrbek Baxtiyor o'g'li</i>	
Generativ AI vositalarining mustaqil ta'lim jarayonidagi didaktik funksiyalari	86
<i>Qahramonova Xumora Qahramonovna</i>	
O'quvchi-sportchilar uchun individual mashg'ulot yuklamalarini avtomatik rejalashtirish va optimallashtirish imkoniyatini yaratish ahamiyati	91
<i>Qosimov Faxriddin Jo'raqulovich</i>	

Когнитивный диссонанс как социально-психологический феномен в контексте высшего образования: теоретический анализ	95
Мансурова Гульмира Рафазловна	
Регуляторный произвол или необходимый порядок? Влияние новых регуляторных механизмов на свободу расследовательской журналистики	101
Рауфова Озода	
Qizlar tarbiyasida mahalla–oila–maktab hamkorligi mexanizmlari	105
Choriyeva Dildora Ismat qizi	
Oliy ta'lim muassasalarida jismoniy tarbiya mashg'ulotlarini individuallashtirishning samaradorligi: kompetensiyaviy yondashuv asosida	109
Tangriyev Abdulkarim Tovashevich	
O'qish savodxonligi darslarida matn bilan ishlash orqali o'quvchilarda muammoli vaziyatlarni hal etish ko'nikmalarini rivojlantirish texnologiyasi.....	114
Boymurodova Nodirabegim Bahodir qizi	
Raqamli transformatsiya sharoitida STEAM ta'limi orqali talabalarda tanqidiy fikrlash kompetensiyasini shakllantirish	120
Kozimova Mehriniso Akbarali qizi	
Oliy ta'limda kvest texnologiyasi yordamida fizika fanining murakkab tushunchalarini o'zlashtirish samaradorligini oshirish metodikasi.....	125
O'rinboyeva Kumushoy Sultonbek qizi	
Tasvirlarga raqamli ishlov berish texnologiyalari va ularning amaliy qo'llanilishi	129
Sharipov Nodir Botir o'g'li	
Management of Medical Emergencies in Outpatient Dental Clinics.....	133
Adurazzoqov Kamoliddin, Umarov Maruf, Buzrukhoda Javohir	
Psixologik farovonlikning asosiy komponentlari, ta'sir qiluvchi omillar va zamonaviy baholash usullari	138
Aliyev Samariddin Murotali o'g'li	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarining nutqiy kompetensiyasini rivojlantirishning ilmiy-nazariy asoslari	142
Boymurodova Sadoqat Istam qizi	
O'zbekiston Respublikasi ta'lim tizimi.....	146
Gadoymurodova Kamola Sunnatulloevna	
Oilada bola tarbiyasining ahamiyati va uning shaxs kamolotiga ta'siri	151
Galdiyeva Mehribon Durdiyevna, Oilimova Mushtariy Xaydarali qizi	
Art-pedagogika vositasida boshlang'ich sinf o'quvchilarida estetik dunyoqarashni shakllantirishning pedagogik ahamiyati	154
Gulboyev Akbar Tuxtyayevich	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarida ma'naviy tadbirlar orqali vatanparvarlik tuyg'usini shakllantirish	158
Homidov Husniddin Kupaysinovich, Yusupova Gulzor Yunusjon qizi, Norbekova Sevinch Musurmon qizi	
Bone-Grafting Materials in Oral Surgery: Classification, Biological Properties, and Clinical Application	161
Jumaqulova Mashhura Alishevovna, Buzrukhoda Javohir Davronovich	
Mediatsiya va o'qib tushunish kompetensiyasi o'rtasidagi o'zaro aloqadorlik	166
Karimova Dilyoraxon Raximjon qizi	
Using STEM Technologies to Foster Rational Thinking in the Dentistry	169
Khonimqulov Javlon, Burkhonova Zarafuz	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarini montessori metodikasi vositasida til o'rganish ko'nikmalarini shakllantirish usullari modeli.....	173
Mahbuba Yusupova Rustam qizi	
Maktabgacha yoshdagi bolalarda tayanch kompetensiyalarni integrativ yondashuv asosida shakllantirish metodikasining samaradorligi.....	177
Nasimova N. Q.	
Analysis of Scanning Techniques Used in Orthodontic Dentistry	182
Nasrullayev Javlonbek Ta'atonovich, Rahimberdiyev Rustam Abdunosirovich	
Zamonaviylik - ta'lim konsepsiyasida asosiy mezon sifatida	187
Ochilova Gulnoza Odilovna	

MUNDARIJA СОДЕРЖАНИЕ CONTENTS	O'qish savodxonligi darslarida xalq og'zaki ijodidan foydalanish metodikasi 191 Qahhorova Sojida Bahodir qizi, Zokirov Javoxir G'aybullo o'g'li
Diqqat va xotira jarayonlarida raqamli texnologiyalarning roli 196 Salomova Nargiza Sattorovna	
Talabalarda kasbiy refleksiya rivojlanishiga ta'sir etuvchi psixologik omillarning empirik tahlili..... 200 Shukurova Nargiza Ikramovna	
Gimnastikachi qizlarda egiluvchanlik jismoniy sifatini rivojlantirish jarayonida shikastlanishlarning oldini olish 205 Sultanova Musharafxon Xudoyqul qizi	
Maktabgacha katta yoshdagi bolalarda ekologik bilimlarni raqamli texnologiyalar yordamida rivojlantirish... 210 Sayfetdinova Dildora Ikramitdinovna	
Maktabgacha yoshdagi bolalarning rivojlanishida shaxsga yo'naltirilgan texnologiyalardan foydalanishning o'ziga xos xususiyatlari, imkoniyatlari va yo'nalishlari 216 Uralova Nurxon Maxadovna	
Naqshbandiya qadriyatlarini bo'lg'usi o'qituvchi shaxsini shakllantirishdagi o'rni..... 220 Xalmuxamedova Maxbuba Aslanovna	
Boshlang'ich ta'limda raqamli texnologiyalardan foydalanishning ilmiy-metodik asoslari 223 Xo'jamberdiyeva Maftuna Norqobilovna, Sanaqulova Sevinch Baxtiyor qizi	
Developing Logical Thinking via the Use of STEM Technology 226 Yarmuhammedov Nabijon Navruzovich, Burkhonova Zarafuz	
Jismoniy tarbiya darslarida innovatsion metodlardan foydalanishning ahamiyati 229 Yo'ldoshboyeva Zulfiya Ravshan qizi, Jumayev Abdilxakim Turdiyevich	
Значение предмета физического воспитания и спортивной метрологии в физическом воспитании молодежи 233 Маматкулов Равшанжон Солижонович	
Аксиологические аспекты диалога культур в романе Сухбата Афлатуни "Рай Земной" 237 Чернова Татьяна Алексеевна, Худойназаров Сардорбек	
Maktab boshqaruvida ilmiy asoslangan yondashuvlarni joriy etishning pedagogik shart-sharoitlari..... 240 Akbutayeva Gulasal Uzoq qizi	
Features of Verbal and Non-Verbal Communication in Teaching Foreign Languages in Higher Education Institutions 248 Gulnoza Aslamovna Azimkulova	
Chaenomeles Japonica (Thunb.) Lindl. Ex Spach mevalaridan ajratib olingan polifenol va pektin komplekslarining ichak mikrobiotasi, oksidlovchi stress va immun javobga ta'sirini molekulyar-biologik usullar asosida tadqiq etish 251 Ergasheva Nigora G'ayratovna	
Contemporary Linguodidactic Trends in Teaching English in Higher Education 259 Khudoyarova Ziyoda Maratovna	
Yuqori sinf o'quvchilarida tanqidiy fikrlash ko'nikmalarini rivojlantirishning muammo va imkoniyatlari..... 264 Layloxon Xabibullayeva Tursunali qizi	
Raqamli sport pedagogikasi va bo'lajak jismoniy tarbiya o'qituvchilarining kasbiy kompetentligini rivojlantirish omillari 269 Matvapayev Azizbek Gaibnazar o'g'li	
Sun'iy intellektga qaramlik: raqamli addiksiya evolyutsiyasining yangi bosqichi 273 Mo'minxo'jayeva Zuhra Alimjon qizi	
Linguo-Cognitive Modeling of The Relationship Between Life and Death In Literary Texts: a Comparative Analysis (Based on 20 th -Century English and Karakalpak Works)..... 279 Najimova Perizad Arslanbay qizi	
Talabalar intellektual qobiliyatini rivojlantirishning didaktik imkoniyatlari 283 Shodiyeva Charos Ravshan qizi	
Ta'limiy o'yinlar vositasida ko'zi ojiz bolalar nutqidagi kamchiliklarni korreksiyalashga qaratilgan mashg'ulotlarining asosiy bosqichlari 286 Xaytova Farida Kuchkarovna	

Raqamli va an'anaviy o'qish: qiyosiy tahlil.....	292
<i>Mashrapova Sevara Xabibovna</i>	
Mustahkam oila qadriyatlari va ularning zamonaviy jamiyat rivojiga ta'siri.....	296
<i>Soyibova Bonu O'tkir qizi</i>	
Sog'lom turmush tarzini shakllantirishning pedagogik mohiyati	301
<i>Xoliqov Farxod Karomatillo o'g'li</i>	
Boshlang'ich ta'limda raqamli texnologiyalar: sun'iy intellekt vositalaridan oqilona foydalanish metodikasi...	305
<i>Aminov Shavkatjon Sobir o'g'li, Abdusattarova Muhlisaxon Foziljon qizi, Berdiyaroova Jasmena Sherzodjon qizi</i>	
Boshlang'ich tayyorgarlik bosqichidagi dzyudochilarda koordinatsion qobiliyatlarni shakllantirishning samarali vositalari	311
<i>Jumanova Iroda Shokirjon qizi</i>	
Mediatsiya va o'qib tushunish kompEtensiyasi o'rtasidagi o'zaro aloqadorlik.....	315
<i>Karimova Dilyoraxon Raximjon qizi</i>	
Xorijiy tillarda yozma ish turlarini o'rganishning o'ziga xos jihatlari	319
<i>Omonova Sarvinov</i>	
Can Duolingo Reduce Speaking Anxiety: A Literature-Based Analysis	322
<i>Qodirqulova Ra'no</i>	
Kommunikativ yondashuv asosida o'quvchilarning chet tilida muloqot qilish ko'nikmalarini takomillashtirish	326
<i>Sa'dullayeva Shahzoda Nuriddin qizi</i>	
Zamonaviy psixologning kasbiy kompetensiyasi: krizisli vaziyatlarda ishlash texnologiyalari.....	330
<i>Shirinov Otabek Tualovich</i>	
Maktabgacha yoshdagi bolalarning rivojlanishida shaxsga yo'naltirilgan texnologiyalardan foydalanishning o'ziga xos xususiyatlari, imkoniyatlari va yo'nalishlari	333
<i>Uralova Nurxon Maxadovna</i>	
Иммерсивные технологии в обучении русскому языку как иностранному: современные подходы и перспективы	337
<i>Абдусаламова Адиба Каримджановна</i>	
Инновационная методика интенсивного обучения студентов филологического направления русскому языку в сопоставлении с узбекским языком	340
<i>Касимов А. Б.</i>	
Basketbolchilarning jamoaviy texnik harakatlarini takomillashtirish.....	344
<i>Mirzayev Xusniddin Abdusattor o'g'li</i>	
Boshlang'ich sinflarda zamonaviy o'qitish usullari.....	348
<i>Alimjanova Matlyuba Yunusovna</i>	
Socio-Psychological Mechanisms of Child Protection From Violence: International Experience and the Practice of Uzbekistan.....	351
<i>Ganiev Maksudjon Najim ugli</i>	
Malaka oshirish jarayonida maktab o'qituvchilarining metodik kompetentligini rivojlantirishning pedagogik shart-sharoitlari	357
<i>Gafforova Sarvinov Asrorovna</i>	
Chap qo'li yetakchi o'quvchilarni o'qitishda neyropedagogik yondashuvning pedagogik mohiyati va asosiy tushunchalari	361
<i>Rashidov Abduaziz Abduvali o'g'li</i>	
XIX asr oxiri – XX asr boshlarida jadidchilik harakatining Qashqadaryoga kirib kelishi va uning ta'lim tizimiga oid tarixiy-pedagogik ildizlari	369
<i>Sulaymonova Nilufar O'tkir qizi</i>	
Снижение коммуникативной тревожности студентов-филологов средствами театральных упражнений в обучении немецкому языку	372
<i>Галиуллов Марат Анварович</i>	
Педагогические условия совершенствования дидактических моделей обучения студентов в цифровой образовательной среде	376
<i>Рахматова Нигина Исломовна</i>	

O'smirlarda internet tobeligi namoyon bo'lishining shaxs xususiyatlariga ta'siri.....	380
Djuxonova Noxida Xayotjonovna	
Tarix darslarida "Educaplay" interaktiv o'yinlaridan foydalanishning pedagogik imkoniyatlari.....	384
Eshankulova Ma'mura Davlatovna	
Yangi O'zbekistonda nogironligi bo'lgan shaxslarning ijtimoiy faolligini ta'minlash: falsafiy tahlil va milliy dastur istiqbollari	388
Jurayeva Mushtariy Muxaydinovna	
"Neyropsycore / Bo'g'irsoq" kompyuterlashtirilgan dasturi asosida 6-9 yoshli bolalarda eshituv-so'z-mantiqiy xotirani rivojlantirish samaradorligi.....	392
Mirzajonova Eleonora Topvoldiyevna	
Texnika oliy ta'limida o'qitishning metodologiyasi: zamonaviy yondashuvlar va samarali pedagogik texnologiyalar	395
Numonjonov Shoxzodbek Dilshodjon o'g'li	
Raqamli ta'limda fizika o'qitish metodikasini takomillashtirish modeli	401
Sh. A. Saidova, J. J. Kamolov	
Tanqidiy fikrlash ko'nikmalarining yozuv kompetensiyasini shakllantirishdagi o'rni.....	410
Jo'rayeva Zuhra Kamoliddin qizi	
Integrativ o'qitish samaradorligini oshirishning pedagogik shart-sharoitlari mazmuni.....	414
Kamola U. Mirzayeva	
Oliy ta'lim tizimida dasturiy-konseptual modellashtirishning epistemologik va metodologik asoslari	419
Muydinjonov Ziyodjon Rafiqjon o'g'li	
Imom G'azzoliyning farzand tarbiyasiga oid qarashlarini zamonaviy pedagogikaga joriy etish shart-sharoitlari.....	423
Nabiyeva Aziza Komil qizi	
Parsial o'quv dasturlarining pedagogik mazmuni, tuzilishi va boshlang'ich ta'lim metodikasidagi nazariy asoslari	429
Saydillayeva Mehrnaz Bahodir qizi	
FabLab va MakerSpace texnologiyalari asosida bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarida texnik ijodkorlikni shakllantirish metodikasi	434
Xudaykulova Saida Zakirovna	
The Role of Qualified Teachers in Students' Career Choices.....	441
Karimov Dostonjon Karimovich	
Oliy ta'lim muassasalarida zoologiya fanini mediatexnologiyalardan foydalanib o'qitish shart-sharoitlari	446
Kalandarova Dilnoza Samandarovna	
Koxlear implantatsiyadan keyingi bolalarni oila muhitida eshituv-bilish rehabilitatsiyalash strategiyalari va ularning samaradorligi	451
Amatjanova Moxinur	
Fanlararo yondashuv asosida ta'lim jarayonida ma'naviy-axloqiy qadriyatlarni tarbiyalash metodikasi	455
Anorboyev Bekmurod Dilmurod o'g'li	
Koxlear implantli bolalarni inklyuziv ta'limga moslashtirishning pedagogik shart-sharoitlari	459
Atamirzayeva Zebunniso Baxtiyor qizi	
Globallashtirish va raqamli jamiyat sharoitida umummadaniy kompetentlik tushunchasining transformatsiyasi	464
Baydjanova Dinora Karimovna	
Akmeologik yondashuv asosida pedagoglarning kasbiy intellektual salohiyatini rivojlantirish	469
Boltayeva Qambar Abdullayevna	
Bo'lajak o'qituvchilarning kasbiy kompetentligini rivojlantirishning konseptual asoslari	474
Egamberdiyev Oyatillox Alisher o'g'li	
Global ta'lim makonida raqamli kompetentlikni rivojlantirish: zamonaviy muammolar va innovatsion yechimlar	478
Fazilova Zumrad Axmadovna	
Immunitet tizimining yaxshi rivojlanishida jismoniy mashqlarning o'rni va ahamiyati	481
Jurayev Bobomurod Ramazonali o'g'li	

Project-Based Learning in Professional Education	485
<i>Mukhtarova Nozima Kuchkarovna</i>	
Yuqori sinf o'quvchilarida axborot iste'moli madaniyatini rivojlantirishning pedagogik-psixologik xususiyatlari	488
<i>Muxammadiyev Baxtiyor Jurayevich</i>	
Texnika oliy ta'limida o'qitishning metodologiyasi: zamonaviy yondashuvlar va samarali pedagogik texnologiyalar	493
<i>Numonjonov Shoxzodbek Dilshodjon o'g'li</i>	
Boshqa sohalardagilarga ingliz tilini o'rgatishda innovatsion texnologiyalar	499
<i>Sardorova Mashxura Maxsudbekovna</i>	
Loyihaviy ta'lim texnologiyasining o'quvchilar mustaqil o'quv-izlanish faoliyatini rivojlantirishdagi pedagogik imkoniyatlari	502
<i>Suyunova Marjona Xudoyshukur qizi</i>	
Individual Diagnosis of Genre and Spelling Errors in Mother Tongue Lessons Through AI Programs.....	506
<i>Tukhtayeva Muqaddas Olimovna</i>	
Bo'lajak o'qituvchilarda huquqiy kompetentlikni rivojlantirishning nazariy va konseptual asoslari	510
<i>Xolmatov Oybek Orifovich</i>	
The Role of a Rubric in Assessing the English Skills of Learners with Visual Impairments	514
<i>Sharipova Yoqut Qudratillayevna</i>	
Сущность, структура и содержание конфликтологической компетентности как компонента профессиональной культуры будущего педагога	518
<i>Мирзабдуллаева Дилхумор Эркиновна</i>	
Мнемотехника как средство формирования устной речи детей дошкольного возраста на занятиях английского языка	523
<i>Исроилова Шохсанам Учкунчон кызы, Мирзатова Гульшода Худойбердиевна</i>	
Социоэкономические факторы, влияющие на состояние психологического здоровья личности	529
<i>Собиров Абдулазиз Абдурозикович</i>	
Maktabgacha ta'lim jarayonida kriptologik yondashuv vositasida ijodiy intellektni shakllantirish texnologiyasi	533
<i>Munisa Topilova Miravzalovna</i>	
Проектирование интеллектуальных систем управления и разработка их программного обеспечения	536
<i>Холматов Камолиддин Икромиддинович</i>	
Metacognitive Approaches in Error Correction: Methods and Pedagogical Technologies for Developing Metacognitive Competence in Future German Language Teachers	539
<i>Khasanova Ozodakhon Kurvonali kizi</i>	
Informatikaning nazariy asoslari fanining mazmuni va unga qo'yilgan me'yoriy-huquqiy talablar	544
<i>Shirinov Feruzjon Shuxratovich, Yuldasheva Gulsanam Odiljon qizi</i>	

FANLARARO YONDASHUV ASOSIDA TA'LIM JARAYONIDA MA'NAVIY- AXLOQIY QADRIYATLARNI TARBIYALASH METODIKASI

Anorboyev Bekmurod Dilmurod o'g'li

Chirchiq davlat pedagogika universiteti
"Jismoniy madaniyat nazariyasi" kafedrası o'qituvchisi

Annotatsiya: Mazkur maqolada ta'lim jarayonida ma'naviy-axloqiy qadriyatlarni shakllantirish va rivojlantirishning nazariy-metodik asoslari fanlararo yondashuv nuqtai nazaridan tahlil qilingan. Tadqiqotda fanlararo integratsiyaning mohiyati, uning zamonaviy ta'lim tizimidagi o'rni hamda o'quvchilarda milliy va umuminsoniy qadriyatlarni shakllantirishdagi pedagogik imkoniyatlari yoritilgan.

Shuningdek, ma'naviy-axloqiy tarbiyani samarali tashkil etishning tamoyillari, metodlari va shakllari ko'rib chiqilib, integratsiyalashgan darslar orqali o'quvchilarning ijtimoiy faolligi, mas'uliyat hissi, axloqiy tafakkuri va fuqarolik pozitsiyasini rivojlantirish imkoniyatlari asoslab berilgan. Tadqiqot natijalari fanlararo yondashuv ta'lim va tarbiyaning uzviyligini ta'minlash, shaxs kamolotini qo'llab-quvvatlash hamda ma'naviy-axloqiy kompetensiyalarni rivojlantirishda muhim metodik vosita ekanligini ko'rsatadi.

Kalit so'zlar: fanlararo yondashuv, fanlararo integratsiya, ma'naviy-axloqiy qadriyatlar, ta'lim jarayoni, tarbiya metodikasi, shaxs kamoloti, milliy qadriyatlar, umuminsoniy qadriyatlar, pedagogik tamoyillar, integratsiyalashgan ta'lim.

Abstract: This article examines the theoretical and methodological foundations of the formation and development of spiritual and moral values in the educational process through an interdisciplinary approach. The study highlights the essence of interdisciplinary integration, its role in the modern educational system, and its pedagogical potential in fostering national and universal values among students.

Furthermore, the principles, methods, and forms of effective spiritual and moral education are discussed, and the opportunities for developing students' social activity, sense of responsibility, moral thinking, and civic engagement through integrated lessons are substantiated. The findings indicate that the interdisciplinary approach serves as an important methodological tool for ensuring the unity of education and upbringing, supporting holistic personality development, and enhancing spiritual and moral competencies.

Key words: interdisciplinary approach, interdisciplinary integration, spiritual and moral values, educational process, upbringing methodology, personality development, national values, universal values, pedagogical principles, integrated education.

Аннотация: В данной статье анализируются теоретико-методические основы формирования и развития духовно-нравственных ценностей в образовательном процессе на основе междисциплинарного подхода. Раскрываются сущность междисциплинарной интеграции, её место в современной системе образования, а также педагогические возможности формирования национальных и общечеловеческих ценностей у обучающихся.

Рассматриваются принципы, методы и формы эффективной организации духовно-нравственного воспитания. Обосновываются возможности развития социальной активности, чувства ответственности, нравственного мышления и гражданской позиции личности посредством интегрированных занятий. Результаты исследования свидетельствуют о том, что междисциплинарный подход является важным методическим инструментом обеспечения единства обучения и воспитания, поддержки гармоничного развития личности и формирования духовно-нравственных компетенций.

Ключевые слова: междисциплинарный подход, междисциплинарная интеграция, духовно-нравственные ценности, образовательный процесс, методика воспитания, развитие личности, национальные ценности, общечеловеческие ценности, педагогические принципы, интегрированное обучение.

KIRISH

Bugungi globallashuv va axborotlashuv jarayonlari jadallashib borayotgan davrda ta'lim tizimi oldida mutlaqo yangi va murakkab vazifalar yuzaga kelmoqda. Zamonaviy jamiyat nafaqat chuqur bilimga ega bo'lgan, balki yuksak ma'naviyatli, mustaqil fikrlaydigan, ijtimoiy mas'uliyatni his etadigan hamda tez o'zgaruvchan sharoitlarga moslasha oladigan shaxslarni talab etmoqda. Shu jihatdan ta'lim jarayonini takomillashtirish, uning mazmunini boyitish va samaradorligini oshirish masalasi dolzarb ahamiyat kasb etadi.

Mazkur vazifalarni amalga oshirishda fanlararo yondashuv asosida ta'lim jarayonini tashkil etish muhim pedagogik mexanizmlardan biri sifatida e'tirof etilmoqda. Chunki fanlararo yondashuv o'quvchilarga bilimlarni alohida-alohida emas, balki o'zaro uzviy bog'liqlikda, yaxlit tizim sifatida o'zlashtirish imkonini beradi. Bu esa o'quvchilarda borliqni kompleks idrok etish, voqea va hodisalar o'rtasidagi sabab-oqibat bog'lanishlarini anglash, muammolarga keng qamrovli yondashish va ularni samarali hal etish ko'nikmalarini shakllantiradi.

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR SHARHI

Foydalanilgan adabiyotlar tahlili shuni ko'rsatadiki, fanlararo yondashuv asosida ma'naviy-axloqiy qadriyatlarini shakllantirish masalasi pedagogika, didaktika, psixologiya va tarbiya nazariyasi bilan uzviy bog'liq holda o'rganiladi. Yu.K. Babanskiy ta'lim jarayonini samarali tashkil etishda metod, mazmun va pedagogik shart-sharoitlar uyg'unligini asoslab bergan bo'lsa, I.Ya. Lerner o'qitish metodlarining didaktik mohiyatini ochib berib, o'quvchilarda mustaqil fikrlash va faol bilish jarayonini rivojlantirish zarurligini ta'kidlaydi.

I.A. Karimovning "Yuksak ma'naviyat - yengilmas kuch" asarida ma'naviy barkamollik, milliy qadriyatlar va axloqiy tarbiyaning shaxs kamolotidagi o'rni keng yoritilgan. I.A. Zimnyaya pedagogik psixologiya nuqtai nazaridan ta'lim oluvchilarning yosh, psixologik va motivatsion xususiyatlarini hisobga olish zarurligini asoslaydi. M. Ochilov va B. Xo'jayevning pedagogikaga oid qarashlari esa tarbiya jarayonining tizimliliigi, izchilligi va amaliy yo'naltirilganligini ko'rsatadi.

UNESCO hujjatlarida barqaror rivojlanish ta'limi doirasida qadriyatlar, kompetensiyalar va ijtimoiy mas'uliyatni shakllantirish muhim vazifa sifatida belgilanadi. "Ta'lim to'g'risida"gi Qonun esa ta'lim jarayonida ma'naviy-axloqiy tarbiya, shaxs kamoloti va zamonaviy kompetensiyalarni rivojlantirishning huquqiy asosini tashkil etadi.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Mazkur maqolada fanlararo yondashuv asosida ta'lim jarayonida ma'naviy-axloqiy qadriyatlarini shakllantirishning nazariy-metodik asoslarini o'rganish uchun pedagogik tahlil, qiyosiy tahlil, umumlashtirish, tizimlashtirish va integrativ yondashuv metodlaridan foydalanildi. Tadqiqot jarayonida pedagogika, didaktika, pedagogik psixologiya hamda ma'naviy-ma'rifiy tarbiyaga oid ilmiy manbalar tahlil qilinib, ularda ilgari surilgan g'oyalar fanlararo integratsiya nuqtai nazaridan baholandi.

Shuningdek, adabiyot, tarix, biologiya va ekologiya kabi fanlar mazmunida mavjud bo'lgan axloqiy g'oyalar, milliy va umuminsoniy qadriyatlar hamda ijtimoiy mas'uliyatni shakllantiruvchi tarbiyaviy imkoniyatlar o'zaro bog'liqlikda ko'rib chiqildi. Metodologik asos sifatida shaxsga yo'naltirilgan ta'lim, kompetensiyaviy yondashuv, qadriyatlarga yo'naltirilgan tarbiya va integrativ ta'lim tamoyillariga tayanildi.

Bu esa o'quvchilarda nafaqat bilimlarni egallash, balki ularni hayotiy vaziyatlarda qo'llash, axloqiy tanlov qilish, mustaqil fikrlash va ijtimoiy mas'uliyatni anglash ko'nikmalarini shakllantirish imkoniyatlarini aniqlashga xizmat qildi.

TAHLIL VA NATIJALAR

Tahlillar shuni ko'rsatdiki, fanlararo yondashuv ta'lim jarayonida ma'naviy-axloqiy qadriyatlarini shakllantirishning samarali metodik vositasi hisoblanadi. Turli fanlar mazmunini o'zaro bog'lash orqali o'quvchilarda bilimlarni yaxlit tizim sifatida idrok etish, voqea va hodisalar o'rtasidagi sabab-oqibat aloqalarini tushunish hamda ijtimoiy hayotga ongli munosabat bildirish qobiliyati rivojlanadi.

Ayniqsa, adabiyot va tarix fanlarining integratsiyasi o'quvchilarda vatanparvarlik, halollik, jasorat va insonparvarlik kabi fazilatlarini shakllantirishga xizmat qilsa, biologiya va ekologiya fanlari orqali tabiatga ehtiyotkor munosabat, ekologik madaniyat va mas'uliyat hissi mustahkamlanadi.

Integratsiyalashgan darslar, muammoli vaziyatlar, loyiha metodi, munozara va debatlar o'quvchilarni faol fikrlashga, mustaqil qaror qabul qilishga hamda o'z nuqtai nazarini asoslashga undaydi. Natijada fanlararo yondashuv asosida tashkil etilgan ta'lim jarayoni o'quvchilarning nafaqat intellektual rivojlanishiga, balki ularning ma'naviy dunyosi, axloqiy pozitsiyasi va ijtimoiy faolligini shakllantirishga ham ijobiy ta'sir ko'rsatishi aniqlandi.

Shuningdek, bugungi kunda ta'lim tizimida faqat nazariy bilimlarni berish bilan cheklanib qolmasdan, o'quvchilarda yuksak ma'naviy-axloqiy fazilatlarini shakllantirishga alohida e'tibor qaratilmoqda. Ma'naviy-axloqiy tarbiya shaxs kamolotining muhim tarkibiy qismi bo'lib, u insonning ichki dunyosi, e'tiqodi, hayotiy pozitsiyasi va ijtimoiy xulq-atvorini belgilaydi. Ushbu jarayon milliy va umuminsoniy qadriyatlar uyg'unligi asosida olib borilgandagina samarali natija beradi.

Fanlararo yondashuv esa aynan shu jarayonda muhim vosita bo'lib xizmat qiladi. Chunki turli fanlar mazmunida aks etgan axloqiy g'oyalar, ijtimoiy qadriyatlar va ma'naviy tushunchalar o'zaro integratsiya qilinishi orqali o'quvchilarning ongiga yanada chuqurroq singdiriladi.

Masalan, adabiyot darslarida insoniy fazilatlar badiiy obrazlar orqali ochib berilsa, tarix fanida ular real tarixiy voqealar va shaxslar misolida yoritiladi, biologiya va ekologiya fanlarida esa tabiatga ongli munosabat shakllantiriladi. Bu esa o'quvchilarda qadriyatlar tizimini yaxlit holda shakllantirishga xizmat qiladi.

Bundan tashqari, fanlararo yondashuv o'quvchilarning tanqidiy va ijodiy fikrlashini rivojlantirish, mustaqil qaror qabul qilish ko'nikmalarini shakllantirish hamda ularni ijtimoiy hayotga tayyorlashda muhim ahamiyatga ega. Ayniqsa, integratsiyalashgan darslar, muammoli vaziyatlar, loyiha faoliyati va interfaol metodlardan foydalanish o'quvchilarning faolligini oshiradi, ularni ta'lim jarayonining bevosita ishtirokchisiga aylantiradi.

Shu nuqtai nazardan, fanlararo yondashuv asosida ta'lim jarayonida ma'naviy-axloqiy qadriyatlarni shakllantirish metodikasini ishlab chiqish va amaliyotga joriy etish zamonaviy pedagogika fanining ustuvor yo'nalishlaridan biri hisoblanadi. Mazkur maqolada aynan ushbu masalaning nazariy asoslari, metodik yondashuvlari hamda amaliy jihatlari atroflicha tahlil qilinadi.

Fanlararo yondashuvning pedagogik mohiyati

Fanlararo yondashuv - bu ta'lim jarayonida turli fanlar mazmunini o'zaro bog'lash orqali o'quvchilarda tizimli bilim va ko'nikmalarni shakllantirishga qaratilgan metodik tizimdir. Ushbu yondashuv o'quvchilarning fikrlash doirasini kengaytiradi, ularni mustaqil izlanishga undaydi hamda bilimlarni amaliyot bilan uyg'unlashtirishga xizmat qiladi.

Tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, integrativ ta'lim o'quvchilarning nafaqat intellektual rivojlanishiga, balki ularning axloqiy fazilatlarini shakllantirishga ham ijobiy ta'sir ko'rsatadi. Ayniqsa, turli fanlar kesimida berilayotgan ma'naviy g'oyalar o'quvchilarning ongida mustahkam o'rin egallaydi.

Ma'naviy-axloqiy qadriyatlarini shakllantirishning metodik asoslari

Ma'naviy-axloqiy qadriyatlar - bu jamiyat tomonidan e'tirof etilgan xulq-atvor me'yorlari, e'tiqodlar va ijtimoiy qadriyatlar majmuidir. Ularni shakllantirish jarayoni uzluksiz va tizimli bo'lishi lozim.

Fanlararo yondashuv asosida bu jarayon quyidagi metodlar orqali amalga oshiriladi:

- integratsiyalashgan darslar - turli fanlar mazmunini birlashtirish orqali axloqiy tushunchalarni yoritish;
- muammoli ta'lim - o'quvchilarni axloqiy tanlov qilishga undovchi vaziyatlar yaratish;
- loyiha metodi - o'quvchilarning mustaqil faoliyatini tashkil etish;
- munozara va debatlar - turli nuqtai nazarlarni solishtirish orqali ongli xulosa chiqarish.

Masalan, adabiyot va tarix fanlari integratsiyasi orqali tarixiy shaxslar faoliyati tahlil qilinib, ulardagi vatanparvarlik, jasorat, halollik kabi fazilatlar o'quvchilarga singdiriladi. Shu bilan birga, biologiya va ekologiya fanlari orqali tabiatga ehtiyotkor munosabat hamda ekologik madaniyat shakllantiriladi.

Fanlararo integratsiyaning amaliy ahamiyati

Fanlararo yondashuvning amaliy ahamiyati shundaki, u o'quvchilarda quyidagi kompetensiyalarni rivojlantiradi:

- ijtimoiy faoliyatga tayyorgarlik;
- mustaqil va tanqidiy fikrlash;
- jamoada ishlash ko'nikmasi;
- ma'naviy-axloqiy ong va madaniyat.

UNESCO tomonidan ishlab chiqilgan ta'lim konsepsiyalarida ham barqaror rivojlanish uchun ta'lim jarayonida qadriyatlar va kompetensiyalar uyg'unligini ta'minlash zarurligi ta'kidlangan. Bu esa fanlararo yondashuvning global miqyosdagi ahamiyatini ko'rsatadi.

Pedagogik shart-sharoitlar

Mazkur metodikani samarali joriy etish uchun quyidagi pedagogik shart-sharoitlar zarur:

- o'qituvchilarning integrativ yondashuv bo'yicha malakasini oshirish;
- o'quv dasturlarini fanlararo integratsiya asosida takomillashtirish;
- zamonaviy pedagogik texnologiyalar va interfaol metodlardan foydalanish;
- ta'lim jarayonida milliy qadriyatlar ustuvorligini ta'minlash.

Shuningdek, o'quvchilarning yosh va psixologik xususiyatlarini hisobga olish ham muhim omil hisoblanadi.

Fanlararo yondashuv asosida ma'naviy-axloqiy qadriyatlarni tarbiyalash ta'lim samaradorligini oshirishning muhim omillaridan biridir. Ushbu metodika o'quvchilarda yaxlit dunyoqarashni shakllantiradi, ularni ijtimoiy hayotga tayyorlaydi hamda yuksak ma'naviyatli shaxs sifatida kamol topishiga xizmat qiladi.

Shu bois zamonaviy ta'lim tizimida fanlararo integratsiyani keng joriy etish, ma'naviy-axloqiy tarbiya bilan uyg'un holda olib borish dolzarb vazifa hisoblanadi.

XULOSA VA TAKLIFLAR

Fanlararo yondashuv asosida ta'lim jarayonida ma'naviy-axloqiy qadriyatlarni shakllantirish zamonaviy pedagogikaning muhim yo'nalishlaridan biri hisoblanadi. Chunki bunday yondashuv o'quvchilarga bilimlarni alohida fanlar doirasida emas, balki o'zaro bog'langan yaxlit tizim sifatida o'zlashtirish imkonini beradi.

Maqolada olib borilgan tahlillar shuni ko'rsatadiki, adabiyot, tarix, biologiya, ekologiya va boshqa fanlar mazmunidagi tarbiyaviy g'oyalarni uyg'unlashtirish o'quvchilarda vatanparvarlik, insonparvarlik, halollik, mas'uliyat, tabiatga ehtiyotkor munosabat va ijtimoiy faollik kabi fazilatlarini shakllantirishda samarali vosita bo'lib xizmat qiladi.

Ayniqsa, integratsiyalashgan darslar, muammoli ta'lim, loyiha metodi, munozara va debatlar orqali o'quvchilar nafaqat tayyor bilimlarni egallaydi, balki axloqiy tanlov qilish, mustaqil fikrlash, o'z qarashlarini asoslash va hayotiy vaziyatlarga ongli munosabat bildirish ko'nikmalarini ham rivojlantiradi.

Fanlararo integratsiya ma'naviy-axloqiy tarbiyaning ta'sirchanligini oshirib, o'quvchilarda yaxlit dunyoqarash va barqaror qadriyatlar tizimini shakllantirishga yordam beradi. Shu bois ta'lim jarayonida fanlararo yondashuvni tizimli ravishda joriy etish, o'quv dasturlarini integrativ mazmun bilan boyitish, o'qituvchilarning metodik tayyorgarligini kuchaytirish hamda milliy va umuminsoniy qadriyatlar uyg'unligiga tayanish zarur.

Mazkur yondashuv o'quvchilarning intellektual salohiyati bilan bir qatorda, ularning ma'naviy kamoloti, axloqiy madaniyati va ijtimoiy mas'uliyatini rivojlantirishga xizmat qiladi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. Babanskiy Yu.K. Pedagogika. - Moskva, 1988.
2. Karimov I.A. Yuksak ma'naviyat - yengilmas kuch. - Toshkent: Ma'naviyat, 2008.
3. Lerner I.Ya. Didakticheskie osnovy metodov obucheniya. - Moskva, 1981.
4. Zimnyaya I.A. Pedagogicheskaya psixologiya. - Moskva, 2004.
5. Ochilov M., Xo'jayev B. Pedagogika asoslari. - Toshkent.
6. UNESCO. Education for Sustainable Development Goals: Learning Objectives. - Paris, 2017.
7. O'zbekiston Respublikasi "Ta'lim to'g'risida"gi Qonuni. - Toshkent, 2020.

-
- 13.00.00 Pedagogika fanlari
 - 13.00.01 Pedagogika nazariyasi. Pedagogik ta'limotlar tarixi
 - 13.00.02 Ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi (sohalar bo'yicha)
 - 13.00.03 Maxsus pedagogika
 - 13.00.04 Jismoniy tarbiya va sport mashg'ulotlari nazariyasi va metodikasi
 - 13.00.05 Kasb-hunar ta'limi nazariyasi va metodikasi
 - 13.00.06 Elektron ta'lim nazariyasi va metodikasi (ta'lim sohaları va bosqichlari bo'yicha)
 - 13.00.07 Ta'limda menejment
 - 13.00.08 Maktabgacha ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi
 - 13.00.09 Ijtimoiy pedagogika
 - 07.00.00 Tarix fanlari
 - 19.00.00 Psixologiya fanlari
 - 01.00.00 Fizika-matematika fanlari
 - 02.00.00 Kimyo fanlari
 - 03.00.00 Biologiya fanlari
 - 09.00.00 Falsafa fanlari
 - 10.00.00 Filologiya fanlari
 - 11.00.00 Geografiya fanlari

MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI

Mas'ul muharrir: Ramzidin Ashurov

Ingliz tili muharriri: Murod Xoliyorov

Musahhih: Alibek Zokirov

Sahifalovchi va dizayner: Iskandar Islomov

2026. №6(5)

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

"Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali 26.09.2023-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №C-5669363 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.
Litsenziya raqami: № 136361.

Manzirimiz: Toshkent shahar, Yunusobod tumani
19-mavze, 17-uy.